

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Адміністрації Державної
прикордонної служби України
« 01 » грудня 2021 року № ОД-74/0/8-21

ПРОГРАМА
ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 252 «БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ»,
ГАЛУЗІ ЗНАТЬ 25 «ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА,
БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ» ДЛЯ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ВСТУП

Єдиний державний кваліфікаційний іспит зі спеціальності 252 «Безпека державного кордону» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (далі – ЄДКІ) є обов'язковим компонентом атестації здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Безпека державного кордону».

Метою ЄДКІ є: оцінювання готовності випускника закладу вищої освіти самостійно розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері безпеки державного кордону, встановлення відповідності досягнутих здобувачем вищої освіти результатів навчання вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 252 «Безпека державного кордону» у галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 497 від 19 травня 2021 року «Про атестацію здобувачів ступеня фахової перед вищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту».

Для успішного складання ЄДКІ випускник за період навчання має здобути компетентності, які формуються під час вивчення комплексу обов'язкових освітніх компонент упродовж всього нормативного терміну у закладі вищої освіти. Випускник має мати достатній рівень знань, умінь та компетентностей стосовно здатностей: застосовувати положення нормативно-правових актів з питань охорони державного кордону у службовій діяльності; організовувати оперативно-службову діяльність (далі – ОСД) та здійснювати керівництво підрозділом охорони державного кордону, управляти службою зміни прикордонних нарядів в різних умовах обстановки; розробляти та вести службові документи підрозділу охорони державного кордону; виконувати обов'язки всіх видів прикордонних нарядів; проводити розрахунки бойових та маршових можливостей підрозділів; ефективно використовувати бойову техніку та озброєння штатних (приданих) механізованих (танкових) підрозділів Сухопутних військ в основних видах загальновійськового бою; проводити рекогносцировку та ставити бойові завдання механізованим підрозділам; організовувати взаємодію, бойове забезпечення та управління в

підпорядкованих підрозділах.

ЄДКІ проводиться за такими принципами: академічна доброчесність; об'єктивність; прозорість; незалежність; нетерпимість до проявів корупції та хабарництва; інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір; єдність методики оцінювання результатів.

ЄДКІ проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання та практичного виконання ситуаційних завдань (тестові завдання, завдання з розгорнутою відповіддю, ситуаційні завдання тощо) відповідно до програми ЄДКІ.

Програма ЄДКІ містить перелік змістовних розділів, для кожного з яких зазначено найвищий когнітивний рівень, на якому має бути засвоєно відповідний матеріал.

КОГНІТИВНІ РІВНІ

Рівень А. «Знання».

Рівень В. «Знання», «Розуміння».

Рівень С. «Знання», «Розуміння», «Застосування».

Рівень D. «Знання», «Розуміння», «Застосування» та «Аналіз», «Оцінка».

УЗАГАЛЬНЕНА СТРУКТУРА ЄДКІ

№ з/п	Найменування розділу	Питома вага, %
1.	Прикордонна служба	20
2.	Прикордонний контроль	14
3.	Загальна тактика	12
4.	Військова топографія	3
5.	Основи бойового забезпечення	5
6.	Основи кінології	3
7.	Фізичне виховання, особиста безпека та застосування сили	10
8.	Вогнева підготовка	9
9.	Правове забезпечення охорони кордону	3
10.	Морально-психологічне забезпечення	3
11.	Основи управління персоналом	2
12.	Автомобільна підготовка	5
13.	Інженерне забезпечення охорони кордону	3
14.	Зв'язок і програмно-технічні комплекси прикордонних підрозділів	3
15.	Тилове забезпечення охорони кордону	3
16.	Протидія кримінальним та адміністративним правопорушенням на державному кордоні	2
17.	Історія України та української культури	2
18.	Українська мова за професійним спрямуванням	2
19.	Філософія	2
20.	Соціологія, етика, естетика та релігієзнавство	2
21.	Основи обробки інформації	2

22.	Безпека життя і діяльності	2
23.	Педагогіка та психологія	2
24.	Іноземна мова за професійним спрямуванням	6

СПЕЦИФІКАЦІЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ЗАВДАННЯ

Екзаменаційне завдання у формі зовнішнього незалежного оцінювання складається з тестових завдань. Тестові завдання опрацьовані за такими типами як:

1. Завдання, що мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний;
2. Завдання, що мають по сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні;
3. Завдання, що потребують визначення послідовності/пріоритетності;
4. Завдання, що потребують визначення відповідності.

Загальна кількість тестових завдань (запитань) – 200.

На виконання роботи відведено 180 хвилин.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати надавши правильні відповіді на всі запитання – 100 тестових балів.

ДЕТАЛІЗОВАНА СТРУКТУРА

ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 252 «БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ», ГАЛУЗІ ЗНАТЬ 25 «ВОЄННІ НАУКИ, НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА, БЕЗПЕКА ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ» ДЛІ ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Код	Найменування розділу/ підрозділу/ теми	Питома вага, %	Найвищий когнітивний рівень
1	2	3	4
1	ПРИКОРДОННА СЛУЖБА	20	
1.1	Основи дисципліни «Прикордонна служба»		A
1.2	Теорія служби прикордонних нарядів		A
1.3	Загальні правила служби у прикордонному наряді		B
1.4	Практика служби прикордонних нарядів		C
1.5	Теоретичні основи служби старшого прикордонного наряду		C
1.6	Практика дій старшого прикордонного наряду при виконанні завдань з охорони державного кордону		B
1.7	Теоретичні основи оперативно-службової діяльності підрозділу охорони державного кордону		D

1.8	Діяльність центру управління службою		C
1.9	Робота начальника підрозділу охорони державного кордону з управління оперативно-службовою діяльністю		D
1.10	Теоретичні основи управління службою підрозділу охорони державного кордону		D
1.11	Практика в роботі начальника підрозділу охорони державного кордону з організації та керівництва ОСД		D
1.12	Особливості здійснення ОСД у різних фізико-географічних умовах		D
1.13	Організація та ведення пошукових дій на ділянці підрозділу охорони державного кордону		D
1.14	Робота начальника підрозділу охорони державного кордону щодо локалізації кризових ситуацій		C
1.15	Основи ОСД відділу прикордонної служби		D
1.16	Робота начальника підрозділу охорони державного кордону щодо здійснення ОСД		C
2	Прикордонний контроль	14	
2.1	Загальні положення щодо прикордонного контролю		A
2.2	Транспортні засоби закордонного прямування та порядок їх огляду		B
2.3	Режим у пунктах пропуску через державний кордон України, пунктах контролю, контрольних пунктах в'їзду-виїзду		B
2.4	Дії інспекторського складу в ході здійснення прикордонного контролю		C
2.5	Технологія пропуску осіб, транспортних засобів та вантажів у пунктах пропуску, пунктах контролю та контрольних пунктах в'їзду виїзду		D
2.6	Управління прикордонним контролем на ділянці відділення інспекторів прикордонної служби у повсякденних умовах		D
2.7	Особливості організації прикордонного контролю під час проведення спеціальних заходів, локалізації конфліктних та нестандартних ситуацій, у разі ускладнення військово-політичної обстановки		D
3	Загальна тактика	12	
3.1	Тактика – складова частина воєнного		A

	мистецтва		
3.2	Дії солдата в загальновійськовому бою		В
3.3	Організація, озброєння та бойова техніка підрозділів Сухопутних військ Збройних сил України (далі – ЗСУ).		А
3.4	Організація та озброєння підрозділів армій країн Організації Північноатлантичного договору (далі – НАТО) та Союзу незалежних держав (далі – СНД).		А
3.5	Бойові графічні документи		А
3.6	Основи управління підрозділами і вогнем		А
3.7	Робота командира відділення з підготовки бою (дій)		А
3.8	Механізоване відділення в оборонному бою		В
3.9	Механізоване відділення у наступальному бою		А
3.10	Механізований взвод в оборонному бою		В
3.11	Механізований взвод у наступальному бою		В
3.12	Методична підготовка		В
3.13	Механізована рота в загальновійськовому бою		В
3.14	Особливості тактичних дій підрозділів бойового резерву Голови ДПСУ		В
3.15	Механізований батальйон в оборонному бою		В
3.16	Механізований батальйон у наступальному бою		В
4	Військова топографія	3	
4.1	Місцевість як елемент бойової обстановки		В
4.2	Топографічні карти та їх використання		А
4.3	Визначення координат точок по карті		В
4.4	Карта як засіб управління		В
5	Основи бойового забезпечення	5	
5.1	Види бойового забезпечення		А
5.2	Фортифікаційні споруди		В
5.3	Засоби індивідуального та колективного захисту		В
5.4	Загроза розповсюдження зброї масового ураження		А
5.5	Інженерні загородження та способи підривання		В
5.6	Інженерні боєприпаси та засоби пошуку вибухонебезпечних предметів		В
5.7	Прилади радіаційної, хімічної розвідки та		В

	дозиметричного контролю		
5.8	Заходи радіаційного, хімічного, біологічного захисту		В
5.9	Розвідка		А
5.10	Охорона		А
5.11	Радіоелектронна боротьба		А
5.12	Тактичне маскування		А
5.13	Оцінювання радіаційної та хімічної обстановки		А
5.14	Методична підготовка		В
5.15	Мінна безпека		В
6	Основи кінології	3	
6.1	Загальні положення організації кінологічного забезпечення у ДПСУ		В
6.2	Використання кінологічних розрахунків щодо запобігання злочинам та адміністративним правопорушенням у формах ОСД органів та підрозділів охорони державного кордону		В
6.3	Організація спеціальної підготовки кінологічних розрахунків у підрозділах охорони державного кордону		В
6.4	Кінологічне забезпечення у формі ОСД – прикордонна служба		В
6.5	Кінологічне забезпечення у формі ОСД – прикордонний контроль		В
7	Фізичне виховання, особиста безпека та застосування сили	10	
7.1	Теоретичні основи фізичної підготовки		А
7.2	Методика організації та проведення фізичної підготовки		В
7.3	Виконання комплексних завдань з фізичної підготовки, особистої безпеки та застосування сили		В
8	Вогнева підготовка	9	
8.1.	Стрілецька зброя		В
8.2	Гранатомети		В
8.3	Ручні гранати і кумулятивні боєприпаси		А
8.4	Методика підготовки та проведення занять з вогневої підготовки у підрозділах (відділах) ДПСУ		С
8.6.	Експлуатація ракетно-артилерійського озброєння		А
9	Правове забезпечення охорони кордону	3	

9.1	Тема 1. Система та структура законодавства України. Особливості юридичної відповідальності персоналу ДПСУ		A
9.2	Правові основи охорони державного кордону України		B
9.3	Правові підстави застосування зброї, спеціальних засобів та засобів фізичного впливу		C
9.4	Поняття і підстави адміністративної відповідальності		C
9.5	Проведення у справах про адміністративні правопорушення, протидію яким віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України		C
9.6	Поняття та види слідчих (розшукових) дій		B
10	Морально-психологічне забезпечення	3	
10.1	Психологія розвитку особистості керівника		C
10.2	Особливості управлінської діяльності зі штатними категоріями персоналу підрозділів прикордонного загону.		D
10.3	Психологічна характеристика та аналіз конфліктів		C
10.4	Робота з персоналом в ДПСУ в сучасних умовах		C
10.5	Основні напрямки роботи з персоналом в ДПСУ		C
10.6	Інформаційне забезпечення в ДПСУ		B
10.7	Особливості роботи з персоналом у підрозділі охорони державного кордону		B
10.8	Психологічне забезпечення правопорядку та дисципліни		C
10.9	Організація та проведення індивідуально-виховної роботи у прикордонних підрозділах		C
10.10	Культура взаємин прикордонників		C
10.11	Морально-психологічне забезпечення в прикордонному підрозділі		B
11	Основи управління персоналом	2	
11.1	Теоретичні та методологічні основи управління персоналом		B
11.2	Методична підготовка		B
11.3	Техніка роботи керівника		C
12	Автомобільна підготовка	5	
12.1	Правила дорожнього руху. Керування		A

	транспортним засобом на майданчику для навчання з початкового керування		
12.2	Особливі умови руху транспортних засобів		A
12.3	Будова і технічне обслуговування транспортного засобу		B
12.4	Основи керування транспортним засобом і вимоги безпеки дорожнього руху		C
12.5	Етика водія		A
13	Інженерне забезпечення охорони кордону	3	
13.1	Основи інженерного забезпечення охорони кордону		A
13.2	Оптичні та оптико-електронні прилади		B
13.3	Тепловізійні засоби		B
13.4	Радіолокаційні засоби		B
13.5	Світлотехнічні засоби		B
13.6	Сигналізаційні засоби		B
13.7	Комплексні технічні засоби		B
13.8	Лінія інженерних прикордонних споруд		B
13.9	Основи інженерної розвідки та маскуванню		D
13.10	Організація інженерного забезпечення охорони кордону в різних умовах ОСД		D
13.11	Особливості інженерного забезпечення охорони кордону в різних умовах		A
14	Зв'язок і програмно-технічні комплекси прикордонних підрозділів	3	
14.1	Зв'язок – фундамент системи управління		A
14.2	Засоби радіозв'язку		B
14.3	Основи безпеки зв'язку		C
14.4	Основи телекомунікаційної мережі прикордонного підрозділу		C
14.5	Основи організації зв'язку		B
14.6	Програмно-технічні комплекси підрозділу охорони державного кордону		C
15	Тилове забезпечення охорони кордону	3	
15.1	Основи військового господарства		B
15.2	Сутність, зміст та порядок обліку матеріальних засобів		A
15.3	Організація зберігання матеріальних засобів на складах		B
15.4	Забезпечення персоналу підрозділу охорони державного кордону продовольством		B

15.5	Забезпечення підрозділу охорони державного кордону майном житлово-експлуатаційної служби (відділення)		В
15.6	Забезпечення підрозділу охорони державного кордону пально-мастильними матеріалами		В
15.7	Забезпечення підрозділу охорони державного кордону речовим майном		В
15.8	Контроль господарської діяльності у підрозділі охорони державного кордону		В
15.9	Приймання та здавання господарства підрозділу охорони державного кордону		В
15.10	Загальні принципи надання домедичної допомоги пораненим в умовах ведення бойових дій		В
16	Протидія кримінальним та адміністративним правопорушенням на державному кордоні	2	
16.1	Адміністративні правопорушення, протидію яким віднесено до компетенції ДПСУ		Д
16.2	Провадження у справах про адміністративні правопорушення, протидію яким віднесено до компетенції ДПСУ		Д
16.3	Військові адміністративні правопорушення у ДПСУ		С
16.4	Склад кримінального правопорушення. кримінальні правопорушення, протидія яким віднесена до компетенції ДПСУ		В
16.5	Кримінально-процесуальна протидія правопорушенням, протидія яким віднесена до компетенції ДПСУ		В
16.6	Огляд місця події		С
16.7	Законодавство України щодо оперативно-розшукової протидії кримінальним правопорушенням		А
16.8	Окремі питання щодо сил, засобів та засобів забезпечення оперативно-розшукової діяльності		А
16.9	Порядок дій військовослужбовців щодо недопущення втягування в протиправну діяльність, забезпечення спеціальних заходів безпеки		Д
16.10	Оперативно-розшукова протидія нелегальній міграції та торгівлі людьми		Д
16.11	Оперативно-розшукова протидія		Д

	контрабандній діяльності та супутнім кримінальним правопорушенням		
16.12	Оперативно-розшукова протидія терористичній діяльності та діяльності незаконних збройних формувань		D
17	Історія України та української культури	2	
17.1	Найдавніші часи в історії українського народу		C
17.2	Київська та Галицько-Волинська держави		B
17.3	Українські землі в умовах іноземної колонізації (2-га половина XIV–1-ша половина XVII ст.)		C
17.4	Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. Утворення Української національної держави Б. Хмельницький		B
17.5	Україна на шляху до національного відродження (кінець XVIII –початок XX ст.)		A
17.6	Українська національно-демократична революція і державотворення 1917-1920 рр.: наслідки й історичні уроки		B
17.7	Україна в 20-30-ті роки XX ст.		C
17.8	Україна напередодні та в роки Другої світової війни		B
17.9	Соціально-економічні та політичні процеси в Україні в другій половині 1940-х -у 1980-х роках		C
17.10	Суверенна держава Україна в 1991-2021 роках		C
18	Українська мова за професійним спрямуванням	2	
18.1	Ділові папери у професійній комунікації		B
18.2	Точність фахового мовлення		B
18.3	Логічність і доречність фахового мовлення		A
18.4	Чистота фахового мовлення		A
18.5	Морфологічні норми		B
18.6	Синтаксичні норми		C
18.7	Академічне письмо		C
18.8	Культура спілкування офіцера-прикордонника		D
18.9	Етика фахового мовлення		B
18.10	Коллективні форми фахового мовлення		C
19	Філософія	2	
19.1	Філософія та її призначення в житті людини		B
19.2	Історія філософії		D

19.3	Онтологія: реальність і буття		B
19.4	Філософський аналіз пізнання		D
19.6	Людина як предмет філософії		C
19.7	Філософія війни та миру		B
19.8	Філософські проблеми сучасності		B
20	Соціологія, етика, естетика та релігієзнавство	2	
20.1	Особливості професійної етики прикордонників Європейського Союзу		D
20.2	Моральні цінності в сучасному світі та українському суспільстві		B
20.3	Етичне виховання та всебічний розвиток національної самосвідомості прикордонників		A
20.4	Естетична багатогранність світу та різноманітність мистецтва		C
20.5	Релігія як суспільно-історичне явище		A
20.6	Буддизм як світова релігія		A
20.7	Виникнення та еволюція християнства		A
20.8	Іслам як світова релігія		A
20.9	Соціологія як наука		A
20.10	Суспільство як соціальна система та соціологія особистості		A
20.11	Технологія проведення соціологічних досліджень		A
20.12	Основи соціальної роботи у ДПСУ		A
21	Основи обробки інформації	2	
21.1	Логіка		B
21.2	Основи застосування інформаційних технологій		D
21.3	Імовірнісні методи вирішення фахово-орієнтованих задач		C
21.4	Статистичні методи вирішення фахово-орієнтованих задач		C
22	Безпека життя і діяльності	2	
22.1	Теоретичні основи здійснення безпечної діяльності		B
22.2	Організація безпеки персоналу підрозділів ДПСУ в повсякденних та надзвичайних умовах		D
22.3	Основи фізіології праці та службової безпеки		C
22.4	Теоретичні основи екологічного моніторингу		B
23	Педагогіка та психологія	2	

23.1	Психологія як система наук про людину. Методи наукового дослідження		В
23.2	Психологія особистості прикордонника		В
23.3	Соціально-психологічні характеристики прикордонного колективу		В
23.4	Психологічна характеристика умов та особливостей професійної діяльності		В
23.5	Методичні аспекти організації навчання військовослужбовців-прикордонників		В
23.6	Принципи, методи та форми військового навчання		В
23.7	Система виховання в органах охорони державного кордону		С
24	Іноземна мова за професійним спрямуванням	6	
24.1	Корективно-повторювальний курс		В
24.2	Відомості про армію країни, мову якої ми вивчаємо		В
24.3	Державна прикордонна служба України		В
24.4	Служба на кордоні		С
24.5	Міжнародні організації світу		А
24.6	Прикордонні відомства країн світу		А
24.7	Інтеграція кордонів у Європі		А
24.8	Основи інтегрованого управління кордонами		А
24.9	Військові операції та бойові дії		В
24.10	Боротьба з контрабандою, незаконною міграцією та тероризмом		А
24.11	Реферативний переклад текстів професійного спрямування		С

Начальник управління професійної підготовки
полковник

Олег ФІГУРА